

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/181/2021
Identifikačné číslo spisu: 7116228334
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7116228334.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ M. I., bývajúcej v C., O. 8, zastúpenej advokátom JUDr. Romanom Frnčom, so sídlom v Košiciach, Uralská 11, 2/ O. C., bývajúceho v C., O. 8, proti žalovanému Územnému bytovému družstvu, Košice - Ťahanovce, so sídlom v Košiciach, Bukureštská 12, IČO: 00 594 725, zastúpenému advokátkou JUDr. Annou Lacovou, so sídlom v Košiciach, Pražská 4, o zrušenie výpovede z nájmu, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 35C/173/2016, o dovolaní žalobkyne 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. septembra 2020 sp. zn. 6Co/236/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má voči žalobkyňi 1/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej i „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 21. marca 2019 č. k. 35C/173/2016-296 konanie o žalobe žalobcu 2/ zastavil (výrok I.), žalobu žalobkyne 1/ zamietol (výrok II.) a žalovanému priznal voči žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorej konkrétnej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok III.).

1.1. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za to, že vzhľadom na nepreukázanie odplatného užívania sporného bytu žalobcom 2/, vzťah medzi žalobkyňou 1/ a žalobcom 2/ možno subsumovať pod zmluvu o výpožičke v zmysle § 659 Občianskeho zákonníka, resp. pod zmluvu o bezodplatnom prenechaní bytu v zmysle § 50 Občianskeho zákonníka. Nakoľko však právny poriadok nepozná sankciu vo forme výpovede z nájmu za prenechanie bytu v rámci výpožičky, resp. zmluvy o bezodplatnom prenechaní bytu do užívania bez súhlasu prenajímateľa, ale iba prenechanie bytu do podnájmu bez súhlasu prenajímateľa, uvedená skutková situácia mohla byť subsumovaná iba pod obsahovo najbližšie ustanovenie § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka.

1.2. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že boli naplnené dôvody výpovede

z nájmu tak podľa § 711 ods. 1 písm. c/, ako aj písm. d/ Občianskeho zákonníka. Je zrejmé, že žalobca 2/ bol osobou užívajúcou byt nájomníčky - žalobkyne 1/ bez súhlasu prenajímateľa. Ak sa žalobkyňa 1/ v konaní bránila, že žalovaný určite mal vedomosť o tom, že žalobca 2/ užíva daný byt, nakoľko riešil rôzne záležitosti ohľadom úhrad za byt so žalovaným, súd k tomu uviedol, že § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka používa pojem bez súhlasu prenajímateľa, nie pojem bez vedomostí prenajímateľa. Vzhľadom na to považoval za irelevantné, či žalovaný mal vedomosť o tom, že žalobca 2/ vybavuje záležitosti okolo platieb za žalobkyňu 1/, ak táto žalobkyňa ďalšiu osobu užívajúcu byt formálne a oficiálne žalovanému neoznámila a nepožiadala o udelenie súhlasu. Navyše považoval za nutné poznamenať, že podľa zákonnej úpravy sa vyžaduje písomný súhlas prenajímateľa, za ktorý nemožno považovať odpoveď kontrolnej komisie z 5. apríla 2015, nakoľko výslovný súhlas v nej uvedený nebol.

1.3. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovanej1/ založenej na namietaní, že žalobca 2/ v danom byte býva ako podnájomník už od roku 2012, o čom žalovaný vedel a ako dôkaz pre výpoveď z nájmu to použil až v roku 2016, mal súd prvej inštancie za to, že premlčanie práva dať výpoveď z nájmu nie je explicitne nikde v zákone vyjadrené a právo žalovaného dať výpoveď z nájmu nemá povahu majetkového práva v zmysle § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, preto ani nemožno uvažovať o jeho premlčaní.

2. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa 1/. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 29. septembra 2020 sp. zn. 6Co/236/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým zamietol žalobu žalobkyne 1/ a vo výroku III. o trovách konania v časti priznaných trov žalovanému vo vzťahu k tejto žalobkyňi a žalovanému priznal voči žalobkyňi 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver. Odvolací súd nezistil ani žiadne porušenie procesných práv a ani inú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

2.2. Dôvodil, že žalobkyňa v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzala už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní sporu a tieto odvolacie námietky preto nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku v napadnutej časti a privodiť jeho zmenu.

2.3. Vo vzťahu k výpovednému dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka okrem iného zdôraznil, že žalobkyňa 1/ ani v podanom odvolaní neobjasnila povahu vzťahu medzi ňou a žalobcom 2/ takým spôsobom, z ktorého by bolo možné vyvodiť záver o tom, že v čase podania výpovede ich vzťah bol založený práve na druhovskom pomere. Žalobkyňa 1/ popísala tvrdený druhovský vzťah tak, že do bytu chodila upratovať, nosila navarené jedlo žalobcovi 2/, žila striedavo v predmetnom byte a v byte svojej matky, o ktorú sa musela starať. Uvedené ale ešte nie je naplnením druhovského pomeru. Žalobkyňa 1/ sa nezmenila žiadnym spôsobom o tom, že by spolu so žalobcom 2/ viedli spoločnú domácnosť v danom byte, spoločne sa starali o uspokojovanie spoločných potrieb a výdavkov, intímne sa stýkali a podobne, a to tak aby to napĺňalo charakteristiku spolužitia muža a ženy obdobne, ako je to v prípade manželského zväzku. Tvrdenie o existencii druhovského vzťahu nebolo možné vyvodiť ani zo samotnej výpovede oboch žalobcov, pretože aj keď sa obaja žalobcovia vo výpovediach v konaní pred súdom prvej inštancie zhodli na tom, že žalobca 2/ potom, čo prišiel o vlastné bývanie, nastáhoval sa ku žalobkyňi 1/ v roku 2012 (odkedy v predmetnom byte žije), sám žalobca sa vyjadril, že je u žalobkyňi 1/ na návšteve, keď bude tomu asi 6 rokov, s tým, že zákon neuvádza, ako dlho návšteva môže trvať. Doplnil, že výpovedný dôvod podľa § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka je splnený vtedy, pokiaľ prenajímateľ nedal písomný súhlas a nie je naplnený za podmienky, že by nájomca bol povinný oznámiť prenajímateľovi, že iná osoba v predmetnom byte býva.

2.4. Vo vzťahu k výpovednému dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. c/ Občianskeho zákonníka uviedol, že pokiaľ ide o naplnenie daného odvolacieho dôvodu skutkové zistenia znečisťovania spoločných priestorov výkalmi a holubím trusom na balkóne, či spoločných priestorov boli preukázané fotodokumentáciou i samotnou výpoveďou žalobkyne 1/. Obstať nemohla ani námietka žalobkyne 1/, že žalovaný predtým ako pristúpil k výpovedi ju písomne nevyzval na odstránenie zistených nedostatkov,

keď odôvodnenosť výpovede z nájmu nie je podmienená takouto predchádzajúcou výzvou zo strany prenajímateľa. Hrubé porušenie povinností sa však musí týkať samotného nájomcu alebo člena (členov) jeho domácnosti, pričom za takéhoto člena domácnosti nemožno považovať žalobcu 2/, a teda súd prvej inštancie nesprávne posúdil naplnenie tohto výpovedného dôvodu vo vzťahu k nedôstojnému správaniu sa žalobcu 2/. Odvolací súd tiež dôvodil, že výpoveď z nájmu bytu nie je v rozpore s dobrými mravmi ani v prípade, ak osoba, ktorej sa výpoveď dotkne, nemá inú možnosť bývania. Platnosť výpovedných dôvodov sa neposudzuje ku stavu, aký nastal po daní výpovede, ale ku stavu, aký tu bol najneskôr v čase, kedy bola výpoveď daná. Preto ani prípadná okolnosť, že aktuálne, teda po podaní výpovede, odpadli výpovedné dôvody, nie je relevantnou z hľadiska posúdenia platnosti výpovede a súčasne z tohto dôvodu výpoveď nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa 1/ (ďalej tiež „dovolateľka“). Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. 1. V dovolaní uviedla, že v tejto veci bola kľúčová právna otázka platnosti výpovede z nájmu bytu z hľadiska naplnenia dvoch výpovedných dôvodov a to podľa § 711 ods.1 písm. d/ a c/ Občianskeho zákonníka.

3.2. V súvislosti s nesprávnym právnym posúdením v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP považovala za rozhodujúcu právnu otázku: „či došlo zo strany žalobkyne 1/ k prenechaniu bytu do podnájmu inej cudzej osobe (žalobcovi 2/) alebo či žalobkyňa 1/ prijala žalobcu 2/ do spoločnej domácnosti; pričom v druhom prípade by tento výpovedný dôvod pri právnom posúdení platnosti výpovede z nájmu bytu neobstál“. Namietala, že odvolací súd nesprávne posúdil vzťah žalobcov ako vzťah z podnájmu a ignoroval jej vyjadrenie, že ide o vzťah druhovský, a že neprenajala byt do podnájmu inej osobe, ale že žalobca 2/ s ňou žije v spoločnej domácnosti. Uviedla, že odvolací súd nezohľadnil všetky skutočnosti a nevysporiadal sa s jej tvrdením, že žila so žalobcom 2/ v spoločnej domácnosti, že sa o žalobcu starala, nosila mu jedlo, trávila s ním voľný čas, a to popri starostlivosti o svoju matku. Navyše súdy posudzovali v jej neprospech aj finančný vzťah žalobcov. Podľa jej názoru, mal odvolací súd rozhodnúť o výpovednom dôvode podľa § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka tak, že nedošlo k jeho naplneniu, a teda, že výpoveď je najmenej v tejto časti neplatná. Poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít (Rc7/1994, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 26Cdo/1331/2000, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/199/2013 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/330/2010), od ktorej sa podľa jej názoru odvolací súd odklonil. Dovolateľka v dovolaní tiež citovala právnu vetu zverejnenú v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6/2015 podľa ktorej: „Sama skutočnosť, že nájomníčka bytu umožnila v byte bývať ďalšej osobe, neznamená, že medzi nimi došlo konkludentne k uzatvoreniu zmluvy o podnájme bytu (§ 719 Občianskeho zákonníka). (...). Skutočnosť, že navrhovateľka prijala do bytu priateľa svojej dcéry ako ďalšiu osobu za účelom spolužitia s ňou v spoločnej domácnosti (hoci bez súhlasu odporcu ako prenajímateľa) nezakladá teda dôvod pre výpoveď nájmu bytu podľa § 711 ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. októbra 2014, sp. zn. 5Cdo/199/2013“. Mala za to, že pre posúdenie predmetného výpovedného dôvodu je smerodajné výlučne vyjadrenie nájomcu o tom, za akým účelom prijal inú osobu do užívania bytu.

3.3. V súvislosti s nesprávnym právnym posúdením v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP považovala za rozhodujúcu právnu otázku: „Či žalovaný mal povinnosť v súvislosti s nevyhovujúcim stavom bytu najprv žalobkyňu 1/ vyzvať na odstránenie nedostatkov alebo či žalovaný mohol bez predchádzajúcej výzvy priamo pristúpiť k vypovedaniu nájmu bytu“. Zároveň doplnila, že z dôvodu právnej istoty poukazuje aj na prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Uviedla, že napriek tomu, že v ustanovení § 711 ods. 1 písm. c/ Občianskeho zákonníka neupravuje povinnosť prenajímateľa vopred vyzvať nájomcu na odstránenie závadného stavu, vzhľadom na citlivosť otázky bývania, resp. straty bývania, by túto legislatívnu medzeru mali vyplniť súdy vo svojej rozhodovacej praxi. Dovolateľka zdôraznila, že bezodkladne po prijatí informácie o nevyhovujúcom stave bytu zabezpečila nápravu, nedostatky bytu odstránila, pričom žalovaný nevyvinul žiadnu snahu, aby došlo k náprave vzniknutého stavu ale priamo pristúpil k výpovedi. Odvolací súd mal vziať do úvahy aj dobré mravy, keďže dovolateľka užívala prenajatý byt dlhé roky bez akéhokoľvek náznaku nespokojnosti žalovaného, a rozhodnúť o tom, že k naplneniu druhého výpovedného dôvodu nedošlo.

3.4. Dovolateľka žiadala napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, alternatívne zrušiť aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a priznať jej náhradu dovolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že považuje rozsudok odvolacieho súdu za správny po vecnej i právnej stránke a navrhol dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť a priznať mu plnú náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej i „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. f/ CSP).

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Žalobkyňa podala dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP, v rámci ktorých dôvodov zvýraznila nesprávne právne posúdenie veci a odklon od rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Českej republiky a dovolacieho súdu. V tejto súvislosti vymedzila 2 právne otázky, z ktorých ani jedna nebola vymedzená spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 432 až § 435 CSP a tak, ako to predpokladajú tieto a nižšie uvedené zákonné ustanovenia.

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom

právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

14. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

15. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a/ až c/ § 421 ods. 1 CSP). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

16. Dovolací súd predovšetkým uvádza, že žalovaná 1/ (kvalifikovane zastúpená advokátom) podala dovolanie (aj) podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP. K možnosti súbežného uplatnenia prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a (zároveň) písm. b/ a (zároveň) písm. c/ CSP v zásade platí, že uplatnenie všetkých troch dovolacích dôvodov naraz (t. j. dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP) sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje. Odvolací súd sa totiž nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, resp. ktorá bola rozhodovaná rozdielne.

17. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Rovnako tak sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

18. Riešenie skutkovej otázky (questio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri riešení takejto otázky sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho

riešenie právnej otázky (questio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, resp. aj 7Cdo/99/2018).

19. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP má osobitný význam korelačný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou dovolacieho súdu“. Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zasadnutí 10. októbra 2018 prijalo ako judikát rozhodnutie z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, právna veta ktorého znie: „Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.“

20. V prejednávanej veci bolo potrebné vyriešiť kľúčovú právnu otázku platnosti výpovede prenajímateľa z nájmu bytu z hľadiska naplnenia výpovedných dôvodov podľa § 711 ods.1 písm. d/ a c/ Občianskeho zákonníka, čo konštatovala i dovolateľka v podanom dovolaní. Odvolací súd preto skúmal, či žalovaná 1/ (ako nájomníčka bytu) porušila povinnosť vyplývajúcu jej z nájmu jeho prenechaním do podnájmu žalobcovi 2/ bez písomného súhlasu žalovaného (ako prenajímateľa), t. j. či obstojí obrana žalobkyni založená na tvrdení, že žalobca 2/ bol jej druhom, ktorého prijala do bytu ako ďalšiu osobu za účelom spolužitia v spoločnej domácnosti.

21. Žalobkyňa 1/ v danej súvislosti vymedzila dovolaciu otázku spôsobom odprezentovaným v bode 3.2. (pozri).

22. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania.

23. Za relevantnú pre prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP preto nemožno považovať žalobkyňou 1/ nastolenú právnu otázku „či došlo zo strany žalobkyne 1/ k prenechaniu bytu do podnájmu inej cudzej osobe (žalobcovi 2/) alebo či žalobkyňa 1/ prijala žalobcu 2/ do spoločnej domácnosti; pričom v druhom prípade by tento výpovedný dôvod pri právnom posúdení platnosti výpovede z nájmu bytu neobstál“ a to i v kontexte s namietaným nesprávnym posúdením vzťahu žalobcov ako vzťahu podnájomného, pri ignorovaní vyjadrenia, že ide o vzťah druhovský a žalobca 2/ s ňou žije v spoločnej domácnosti, ktorej vecnému prejednávaniu bránilo nesplnenie podmienky prípustnosti dovolania z dôvodu, že táto otázka položená dovolaním je otázkou skutkovou. V rozsahu dovolateľkou nastolenej dovolacej otázky odvolací súd formuloval svoje skutkové zistenia na základe (predovšetkým) vyjadrení sporových strán tak, že (i) žalobkyňa 1/ vyjadrila ňou tvrdený druhovský vzťah medzi žalobcami iba všeobecným spôsobom, (ii) žalobkyňa 1/ popísala tvrdený druhovský vzťah tak, že do bytu chodila upratovať, nosila navarené jedlo žalobcovi 2/, žila striedavo v predmetnom byte a v byte svojej matky, o ktorú sa musela starať, ktoré skutočnosti ešte nie sú naplnením druhovského pomeru, (iii) žalobkyňa 1/ sa nezmienuje žiadnym spôsobom o tom, že by spolu so žalobcom 2/ viedli spoločnú domácnosť v danom byte, spoločne sa starali o uspokojovanie spoločných potrieb a výdavkov, intímne sa stýkali a podobne, a to tak aby to napĺňalo charakteristiku spolužitia muža a ženy obdobne, ako je to v prípade manželského zväzku, (iv) tvrdenie o existencii druhovského vzťahu nebolo možné vyvodiť ani zo samotnej výpovede oboch žalobcov, pretože aj keď sa obaja žalobcovia vo výpovediach v konaní pred súdom prvej inštancie zhodli na tom, že žalobca 2/ potom, čo prišiel o vlastné bývanie, nastáhoval sa ku žalobkyni 1/ v roku 2012 (odkedy v predmetnom byte žije), sám žalobca 2/ sa vyjadril, že je u

žalobkyni 1/ na návšteve, keď bude tomu už asi 6 rokov s tým, že zákon neuvádza, ako dlho návšteva môže trvať. Preto odvolací súd posúdil vzťah žalobcov pri užívaní bytu v nájme žalobkyne 1/ žalovaným 2/ ako podnájomný. Inak povedané právne významné okolnosti, od ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 CSP) záviseli od skutkového substrátu, ktorého individuálny obsah limitoval aj záver o tom, či došlo zo strany žalobkyne 1/ k hrubému porušeniu povinností nájomcu bytu.

24. Ďalšia dovolacia otázka žalobkyne 1/, ktorej prípustnosť sa vzťahovala k dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ (písm. c/ z dôvodu právnej istoty) sa mala týkať právneho posúdenia platnosti výpovede z nájmu bytu danej žalovaným žalobkyni z hľadiska naplnenia výpovedného dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. c/ Občianskeho zákonníka.

24.1. Žalobkyňa 1/ v danej súvislosti vymedzila dovolaciu otázku „či žalovaný mal povinnosť v súvislosti s nevyhovujúcim stavom bytu najprv žalobkyňu 1/ vyzvať na odstránenie nedostatkov alebo či žalovaný mohol bez predchádzajúcej výzvy priamo pristúpiť k vypovedaniu nájmu bytu“. Vo vzťahu k danej dovolacej otázke podľa odvolacieho súdu platí, že na jej zodpovedaní nebolo založené rozhodnutie vo veci, ani na rozhodnutie nemala vplyv, čo napokon potvrdila i samotná dovolateľka konštatovaním v dovolaní, že § 711 ods. 1 písm. c/ Občianskeho zákonníka neupravuje povinnosť prenajímateľa vopred vyzvať nájomcu na odstránenie závadného stavu, čím argumentoval i odvolací súd v napadnutom rozsudku.

25. V súvislosti s namietaním neprihliadnutím zo strany odvolacieho súdu na dobré mravy, keďže dovolateľka užívala prenajatý byt dlhé roky bez akéhokoľvek náznaku nespokojnosti žalovaného, žalobkyňa 1/ nepoložila právnu otázku, pričom ako už bolo konštatované, sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

26. V kontexte vyššie uvedeného, i keď žalobkyňa dovolanie formálne odôvodňuje nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP, právnu otázku zásadného významu - ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie neformuluje. Z obsahu jej dovolania možno vyvodiť, že nesúhlasí s logickými úvahami a skutkovými závermi odvolacieho súdu a s vyhodnotením zistených skutkových okolností, resp. s riešením právnej otázky, na ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorými namietanými nesprávnosťami však nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľka vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

27. Dovolaciemu súdu za opísanej situácie preto neostalo iné, než dovolanie, ktorým bola neopodstatnene namietané nesprávne právne posúdenie veci ako neprípustné odmietnuť podľa § 447 písm. f/ CSP, a to i pri kombinácii absencie jednej z náležitostí dovolania (§ 447 písm. d/ CSP) a ním spôsobeného nevymedzenia uplatneného dovolacieho dôvodu spôsobom predpokladaným v ustanoveniach §§ 431 až 435 CSP.

28. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.